

РОЗРОБКА СХЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДВИЩЕННЯМ КВАЛІФІКАЦІЇ ВЧИТЕЛІВ В ОБЛАСТІ РОЗВИВАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА БАЗІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Баганець Є.М. (Полтава)

На основі аналізу відомих нам систем підвищення кваліфікації педагогів в області розвиваючих технологій ми розробили узагальнений підхід щодо стимуляції вчителів до їх використання, що, на наш погляд, включає найцікавіші пропозиції.

Система підготовки вчителів у будь-якому навчальному закладі починається з аналізу ситуації.

Анкетування, співбесіда з педагогами, аналіз матеріально-технічної бази й поточної діяльності дозволяє визначити стримуючі й рушійні сили змін, спрямованих на підвищення ефективності підготовки кадрів в області розвиваючих технологій, віднести даний навчальний заклад до певного рівня розвиваючих й на підставі цього скласти програму дій і відповідну їй систему підвищення грамотності вчителів.

Пропонуємо варіант анкети для вчителів і план аналізу рівня навчального закладу, які дадуть можливість визначити готовність педагогів та навчальний заклад в цілому до освоєння розвиваючих технологій.

Анкета

1. Як Ви ставитесь до розвиваючих технологій?
2. Чи використовуєте Ви їх у викладанні своїх уроків?
3. Чи плануєте Ви використовувати розвиваючі технології?
4. Чи вважаєте Ви за необхідність використання розвиваючих методик?
5. Як часто Ви використовуєте розвиваючі технології у своїй діяльності?
  - Щодня
  - Кілька разів у тиждень
  - Один раз у тиждень
  - Кілька разів у місяць
  - Зовсім не використовую
6. Перелічіть форми використання розвиваючих технологій
7. Назвіть причини, що заважають використовувати розвиваючі технології:
  - Немає доступу до потрібної літератури
  - Не бачу ефективності
  - Вимагає великої кількості часу для підготовки
  - Невміння організувати свій час
  - Інше...
8. Назвіть причини, які б спонукали Вас застосовувати розвиваючі технології у навчальному процесі:
  - Рішення адміністрації
  - Бажання відповідати статусу кращого вчителя школи
  - Ефективність роботи колег, що використовують розвиваючі методики
  - Матеріальне заохочення

По результатам анкетування опитуваних можна поділити на чотири групи за рівнем готовності до використання розвиваючих технологій в навчальному процесі:

Початковий рівень готовності характеризується тим, що мотивація вчи-

телів до застосування розвиваючих технологій у професійній діяльності є занадто слабкою; упевненість у собі надзвичайно мала; небажання використовувати нові розвиваючі технології здебільшого висловлюється незнанням та невмінням раціонально використовувати їх, що проявлялося в недостатньому розумінні значення та ролі розвитку основних характеристик розвиваючих методик, упродовження їх у навчальний процес. Інтерес до нових технологій взагалі був відсутній. У цих вчителів відсутнє прагнення та бажання самостійного пошуку інформації для вдосконалення культури та грамотності; практично відсутня здатність пізнавальної активності, оперативного регулювання самостійної, індивідуальної та групової діяльності. У таких вчителів готовність до використання нових розвиваючих технологій позначена певним психологічним бар'єром.

Середній рівень професійної готовності характеризував вчителів з позитивно-пасивним ставленням до ознайомлення з новими розвиваючими технологіями. Спостерігалася індиферентна позиція до проблеми в поєднанні з позитивними настановами щодо результату діяльності з новими розвиваючими технологіями. Такі вчителі не виявляють ініціативи до використання даної технології в навчальному процесі. Знання сутності та специфіки нових розвиваючих технологій, змісту, форм, методів використання їх у професійній діяльності є поверховими. Не вміють використовувати чи пристосовувати знання за фахом. Навички використовувати нові розвиваючі технології в навчальному процесі не відпрацьовані, відзначається прагнення до шаблонних дій.

Достатній рівень професійної готовності характеризує вчителів з переважно позитивним ставленням до використання нових розвиваючих технологій в професійній діяльності. Для вчителів на цьому рівні характерними є усвідомлення необхідності використовувати розвиваючих технологій в навчальному процесі, позитивний прояв інтересу до нових розвиваючих технологій та їх засобів, збудження бажання шукати нову інформацію, висувати різноманітні ідеї та гіпотези. Вчителі прагнуть використовувати нові розвиваючі технології, виявляючи при цьому знання сутності розвиваючих методик. Вміють працювати з різною літературою та мають до неї доступ. Однак вони ще зазнають утруднення в ході застосування набутих знань, умінь і навичок у діяльності із застосування розвиваючих технологій за умов виникнення нових, нестандартних навчальних завдань та ситуацій у навчально-виховному процесі. Діяльність вчителів відбувається на тлі позитивної спрямованості на результат. Висловлюють бажання до участі в семінарах, тренінгах, конференціях.

Високий рівень готовності. Вчителі, що знаходяться на цьому рівні, відрізняються сильною мотивацією, підвищеним інтересом до нових розвиваючих технологій та їх засобів, шукають нову інформацію, висувують нові гіпотези та ідеї. Вміють застосовувати нові розвиваючі технології у своїй професійній діяльності, виявляючи при цьому глибокі знання. Застосовують набуті знання, вміння і навички у діяльності із засобами нових розвиваючих технологій. Вирішують нестандартні навчальні завдання. Грамотність, пізнавальна активність є на високому рівні. Можуть організовувати міжпредметні зв'язки. За допомогою засобів нових розвиваючих технологій підвищують рівень самоосвіти. Вміють використовувати експертно-дослідну діяльність, усвідомлюють взаємодію "учитель-учень". Спроможні самостійно розробляти власні педагогічні продукти.

Результати анкетування:

32% вчителів мають бажання використовувати і частково використовують розвиваючі методики на своїх уроках. 8% вчителів можуть зробити поурочне планування з використанням розвиваючих технологій. 40% вчителів звикли до своїх методів роботи з учнями і не бажають та не використовують

розвиваючі технології на їхню думку це займає багато часу а також брак літератури з даної технології.

Результати анкетування свідчать про актуальність даної теми, адже в сільській школі розвиваючі технології майже не застосовуються. Керівникові потрібно:

- 1) створити матеріально – технічну базу;
- 2) створити систему матеріальних стимулів;
- 3) дати кожному вчителю змогу реалізувати свої здібності, вміння, навички на практиці;
- 4) вчителям надавати можливість постійно здобувати в процесі роботи нові знання й уміння;
- 5) повинен завжди заохочувати ініціативу колективу у будь – якій справі, а не прагнути перешкоджати їм у застосуванні нового.

Література

1. Васильченко Л. Управлінська культура керівника школи в системі післядипломної педагогічної освіти // Директор школи. Україна. – 2006. – №8. – с.52 – 63.
2. Вдовиченко Р. Функціонально – посадові вимоги до професійної управлінської діяльності керівника школи // Рідна школа. – 2005. – №2. – с.16 – 21.
3. Жебелева Н. Разработка системы мотивационных решений для персонала образовательного учреждения // Методист. – 2006. – №9. – с.35 – 42.

ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ТА ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЗАСОБАМИ ОСВІТИ

Бендус Т.О., Кравченко К.М. (Полтава)

Вченими-науковцями висувається гіпотеза, що кожний біологічний вид, з'явившись на світ і переживши пік свого розвитку, вмирає. Вмирає з однієї простої причини – змінюються умови існування, до яких він був пристосований. Нині на Землі збереглося не більше 0,01% усіх видів, народжених еволюцією. Із кожним десятиріччям їхня кількість скорочується. Чи є Людина щасливим винятком із цієї сумної закономірності? Якщо мати на увазі лише біологічну суть людства, то навряд чи. Проте Людина – істота соціально активна, вона здатна не допускати такого розвитку подій [1;15].

Люди для спільної діяльності в історичному розвитку об'єдналися у певні спільноти. Останні мають власні риси менталітету, мораль, культуру, цінності, звичаї тощо. Але існують і загальнолюдські цінності, які об'єднують людей всього світу. Ягупов В.В. (автор підручника «Педагогіка» для студентів педагогічних спеціальностей) називає такі вічні цінності: віра, надія, любов, доброта, чесність, справедливість, щирість, милосердя, великодушність, мудрість, благородство [3;62].

Нами було проведено опитування групи студентів природничого факультету. Їм було запропоновано відповісти на запитання: "Які загальнолюдські цінності Ви знаєте?" Втішним є те, що менше трьох ознак не було названо. У всіх анкетах (100%) наявні такі цінності, як чесність і доброта. 7% опитаних назвали такі цінності: повага до старших, шанування предків, співчуття, комунікабельність. Частими (5%) були такі якості, як людяність, вихова-